

УДК. 633.34:631.559:631.53.01:631.543.8

ВІСАРЧУК Василь, студент 2 курсу другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **КОЗИРСЬКИЙ Дмитро Володимирович**, доктор філософії, асистент кафедри землеробства ґрунтознавства та захисту рослин
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ НАСІННЯ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ШИРИНИ МІЖРЯДЬ

Сорт є одним із найбільш ефективних агротехнічних заходів для зниження негативного впливу обмежуючих факторів зовнішнього середовища на врожайність сої, забезпечуючи високу пластичність культури до конкретних умов вирощування [1, 2]. Поряд з цим складовою підвищення врожайності та поліпшення якості насіння сої є застосування оптимальної площі живлення (ширини міжрядь).

Метою досліджень передбачалось встановити закономірності росту, розвитку та формування урожайності сортів сої за різної ширини міжрядь в умовах південної частини Лісостепу західного України.

Польові досліді проведені впродовж 2023, 2024 рр. на базі ФОП «Вісарчук І.В.». Двохфакторний польовий дослід з вивчення особливостей формування продуктивності сортів сої від включав: чинник А – ширина міжрядь (1. 15 см; 2. 15 +30 см; 3. 30 см), чинник; В – сорти сої (1. Тріада; 2. Орфей; 3. Рогізнянка; 4. Самородок).

Загальна площа елементарної ділянки – 45 м², облікової – 25 м². Повторність дослідів триразова. Обліки урожайності сої проводили її зважуванням після суцільного обмолоту ділянки, послідовним доочищенням та переведенням до стандартної вологості.

В середньому за роками досліджень ми встановили, що краща урожайність сої була отримана в умовах 2023 року – 2,98 т/га, в 2024 році отримано 2,66 т/га.

Урожайність сортів сої під впливом ширини міжрядь, т/га, за 2023-2024 рр.

Ширина міжрядь, см	Сорт	Урожайність, т/га,			
		2023	2024	середнє	±d
15	Тріада	3,21	2,88	3,05	
	Орфей	3,01	2,71	2,86	
	Рогізнянка	2,82	2,6	2,71	
	Самородок	2,77	2,53	2,65	
15 + 30	Тріада	3,49	2,97	3,19	0,14
	Орфей	3,17	2,83	3,02	0,16
	Рогізнянка	2,99	2,75	2,87	0,16
	Самородок	3,01	2,61	2,81	0,18
30	Тріада	3,03	2,75	2,89	-0,16
	Орфей	2,9	2,58	2,74	-0,12
	Рогізнянка	2,64	2,36	2,50	-0,21
	Самородок	2,69	2,35	2,52	-0,13
середнє	Тріада	3,24	2,87	3,06	
	Орфей	3,03	2,71	2,87	
	Рогізнянка	2,82	2,57	2,69	
	Самородок	2,82	2,50	2,66	
	середнє	2,98	2,66	2,82	
НІР _{05А}			0,07		
НІР _{05В}			0,05		
НІР _{05АВ}			0,09		

В цілому по досліді урожайність зерна в сорту Тріада становила 3,06 т/га, у сорту Орфей – 2,87 тоді як в сорту Рогізнянка – 2,69 т/га, а в Самородок– 2,66 т/га.

Також в цілому можна відмітити, що за ширини міжрядь 15 см в сорту Тріада урожайність була 3,05 т/га, в сорту Орфей була 2,86 т/га, в сорту

Рогізнянка – 2,71 т/га, а в сорту Самородок – 2,65 т/га. При вирощуванні посівів з міжряддями 15+30 см отримано прибавку урожайності в сорту Тріада на 0,14 т/га, в сорту Орфей та Рогізнянка на 0,16 т/га, в сорту Самородок на 0,18 т. За збільшення ширини міжрядь до 30 см урожайність сортів сої зменшувалась порівняно з базовими міжряддями в 15 см в усіх сортів на 0,16, 0,12, 0,21 та 0,13 т/га відповідно.

Висновок. Найвищу продуктивність сої за досліджувані 2023, 2024 роки забезпечив сорт Тріада – 3,06 т/га.

Використання комбінованої ширини міжрядь (15+30 см) виявилось найбільш ефективним для усіх досліджуваних сортів сої.

Список використаних джерел:

1. Лемешик А. В., Новицька Н. В. Формування врожайності та якості насіння сортів сої залежно від площі живлення в Правобережному Лісостепу України. Новітні агротехнології. 2024. Т. 12. № 2. URL: <http://jna.bio.gov.ua/article/view/304338>
2. Каленська С. М., Новицька Н. В., Стрихар А. Є. Стан та перспективи розширення виробництва сої. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2009. Вип. 141. С. 133–136.